

Història

qui vulgui tenir-ne una visió sintètica, rigorosa i d'un gran tremp literari, res millor que la biografia de 100 pàgines que li va dedicar Ferran Soldevila als anys 50, per encàrrec del seu amic Jaume Vicens Vives, i aleshores inclosa dins el volum *Els grans reis del segle XIII. Jaume I. Pere el Gran*. Josep M. Salrach, que ha tingut cura de la reedició, la defensa a capa i espasa. Salrach desmenteix categòricament que Soldevila fos un historiador romàntic –“si hagués exercit el seu ofici d'historiador en una Catalunya independent, ben segur que, en lloc de romàntic, avui diríem sense mesquinesa que tenia visió d'Estat”–, assegura que el temps no ha envellit el text –“és encara avui de lectura obligada, insubstituïble”– i diu que separar-ne la part de Jaume I és perfectament lícit i útil.

Libre dels Fets de Jaume I el Conqueridor

Jordi Bruguera
Proa

La crònica de Jaume I adaptada al català actual. De bona lectura per qui vulgui saber com el rei s'explicava, i es mitificava, a si mateix. Si encara es vol anar més a fons, hi ha l'estudi de Stefano Maria Cingolani *La memòria dels reis* (Base), que analitza el text del Conqueridor i les altres tres grans cròniques medievals catalanes. Cingolani també és l'autor de *Jaume I. Història i mite d'un rei* (Edicions 62). Més coses a destacar: l'exhaustiva biografia que Ernest Belenguier ha fet del rei En Jaume (Pagès editors), el text més divulgatiu i il·lustrat d'Antoni Furió (Bromera), el llibre sobre les dones del rei de Carme Roca (L'Esfera dels Llibres), la versió catalana de l'original francès de *La conquesta de Mallorca*, d'Angès i Robert Vinas (Moll), i *La croada catalana. L'exèrcit de Jaume I a Terra Santa*, d'Ernest Marcos (L'Esfera).

Ciència

David Bueno

La creació. Una crida per salvar la vida a la Terra

Edward O. Wilson
Empúries

Professor, investigador, biòleg teòric, naturalista i activista mediambiental, Wilson, guardonat amb el Premi Internacional Catalunya 2007, és considerat per la comunitat

científica el pare de la sociobiologia i com el màxim especialista mundial en formigues. En aquesta obra, escrita en forma d'epístola a un pastor baptista d'Alabama, sosté que la ciència i la religió són les dues forces més poderoses de la societat, i que com a tal haurien de treballar plegades en la preservació de la biodiversitat, establint una aliança per a la vida que contrarestés les ideologies que no veuen cap mal a destruir la natura. *La creació* és plena de dades i anècdotes interessants i amenes tretes de la seva rica experiència personal, però no es conforma a ser només una obra de divulgació científica, sinó que és sobretot una intensa crida a la responsabilitat. La seva proposta és molt clara: cal educar les persones perquè tinguin una vida digna i que per dignitat preservin la resta de formes de vida.

La teoria del todo: el origen y el destino del universo

Stephen W. Hawking
Debate

Sempre s'ha dit que les dues grans preguntes de la humanitat són d'on venim i a cap a on anem. Des del punt de vista de la cosmologia cada cop estem més a prop de resoldre-les. Amb el seu habitual to didàctic i divulgatiu i amb un llenguatge accessible a tots els públics, en aquest llibre Hawking, reputat físic, cosmòleg i divulgador, explica la història de l'Univers, des de les primeres conjectures dels grecs fins a les teories més actuals, passant per les aportacions dels físics més influents, com Newton i Einstein. En poc més de 120 pàgines explica, entre moltes altres coses, què va ser el Big Bang, com sabem que l'univers està en expansió i què implica això, què és la mecànica quàntica i com es formen els forats negres. També destaquen les explicacions sobre la seva investigació científica, centrada en la recerca d'una teoria unificada per a la física, que dona títol al llibre. Sens dubte, una de les seves obres més amenes, didàctiques i senzilles, apta per a tothom que vulgui saber més coses de l'Univers que ens envolta.

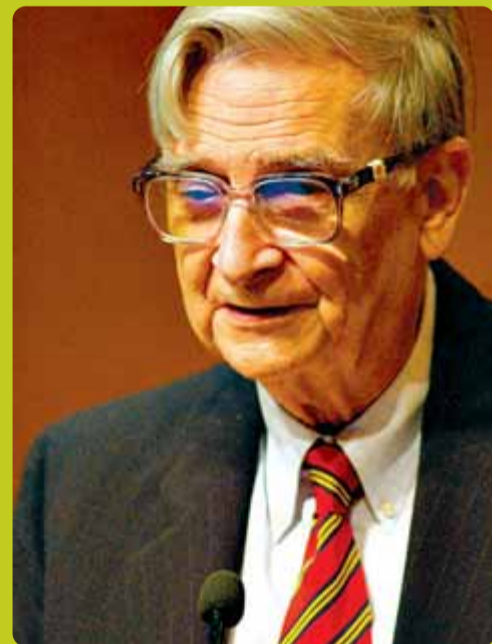
James Lovelock
Columna

La venjança de la Terra

Una de les teories més revolucionaries del segle XX en ecologia ha estat la hipòtesi de Gaia, enunciada per Lovelock el 1972, una metàfora sobre la Terra viva que explica exquisidament el dinamisme del nostre planeta mitjançant la interrelació de tots els elements que en formen part,

Jaume I / AVUI

Edward O. Wilson / Click Art Fotos

Stephen Hawking / Charles Luzier / Reuters